Incipit p̃logus ſancti hieronimi
in danielem prophetam.

Danielē prophetā
iuxta ſeptuaginta interpretes
dñi ſaluatoris ecclīe nō legūt.
vtentes theodocionis editōe.
et hoc cur acciderit neſcio. Siue em̄ q2 ſer-
mo chaldaicus eſt. ⁊ quibuſdā proprietati-
bus a nr̄o eloquio diſcrepat. noluerūt lxx.
interpretes eaſdem lingue lineas in tranſla
tione ſeruare. ſiue ſub noie eoꝝ: ab alio ne-
ſcio quo nō ſatis chaldeam linguā ſciente.
editus eſt liber. ſiue aliud quid cauſe extite
rit ignorās. hoc vnū affirmare poſſū qd̄ mł
tum a veritate diſcordet. ⁊ recto iudicio re-
pudiatus ſit. Sciendum quippe danielem
maxie ⁊ eſdrā. hebraicis quidē litteris. ſed
chaldaico ſermone cōſcriptos. ⁊ vnam hie
remie pericopen. iob quoq3 cū arabica ligua
plurimā hre ſocietatem. Deniq3 ⁊ ego ado
leſcentulus poſt quintiliani ⁊ tullij lectōnē
ac flores eius rhetoricos cu3 me in lingue
huius priſtinū recluſiſſem. ⁊ multo ſudore
multoq3 tempe vix cepiſſem anelantia ſtri-
dentiaq3 verba reſonare. ⁊ quaſi p criptas
ambulans. rarū deſup lumen aſpicerem im
pegi nouiſſime in danielē. ⁊ tāto tedio affe-
ctus ſum. vt deſperatōe ſubita omnē labo-
rem veterem voluerim contemnere. Uerū
adhortante me quodam hebreo. ⁊ illud mi
hi ſua lingua crebrius ſuggerete. labor oia
vincit improbus. qui mihi videbar ſciolus
inter hebreos: cepi rurſus diſcipulus eſſe
chaldaicus. Et vt verū fatear. vſq3 in pſen-
tem diem magis poſſū ſermonē chaldaicū
legere ⁊ intelligere q3 ſonare. Hec idcirco
refero vt difficultatem vobis danielis oſtē
derem. qui apud hebreos nec ſuſāne hab3
hyſtoriā. nec hymnū triū pueroꝝ. nec belis
draconiſq3 fabulas. quas nos q2 i toto or-
be diſperſe ſūt. veru antepoſito eaſq3 iugu-
lante ſubiecimus ne videremur apud impe
ritos magnā partem voluminis detruncaſſe.
Audiui ego quendā de pceptoribus iudeo
rū cū ſuſanne derideret hyſtoria. ⁊ a greco
neſcio quo eā diceret eſſe confictā. illud op
ponere qd̄ origeni affrican9 oppoſuit. ethi
mologiaſ haſ apo thoy chynoychyſe ⁊ apo
thoy prynoi pryſe de greco ſermōe deſcēde
re Cui9 rei intelligentiā nos nr̄is hāc poſſu
mus dare. vt verbi grā dicamus de arbore
ylice dixiſſe eū ilico peteas. ⁊ a lentiſco in
lentē te cōminuat angelus. vel nō lente per
eas aut lentus. i. flexibilis p vicia ducaris
ad mortē. ſiue aliud quid ad arboris nomē
cōueniens. Deinde tm̄ fuiſſe ocij trib9 pue
ris cauillabat. vt in camio eſtuātis incēdij
metro luderēt. ⁊ per ordinē ad laudem dei
elementa prouocarent omia. aut q̄ miracu
lū diuineq3 aſpirationis indiciū. vel draco
nem interfectum offa picis. vel ſacerdotu3
belis machinas deprehēſas ꝗ magna pru-
dentia ſolertis viri. q3 prophetali eſſent ſpū
pperata Cū vero ad abacuc puenerat ⁊ de
iudea ad chaldeā raptū diſcoforū id eſt di-
ſcū ferentē cibū lectitabat. querebat exēplū
vbi legiſſemus in toto veti teſtamto queq3
ſcōꝝ graui volaſſe corpe ⁊ in puncto hore
tanta terrarū ſpacia tranſiſſe. Cui cū qdam
e noſtris ſatis prompt ulus ad loquendum
ezechielem adduxiſſet i mediū. ⁊ diceret eū
de chaldea in iudeā fuiſſe tranſlatū. deriſit
hominē. ⁊ ex ipſo volumine demonſtrauit
ezechielem in ſpiritu fuiſſe tranſpoſitū. De
niq3 ⁊ apoſtolū nr̄m videlicet vt eruditū vi
rū. ⁊ qui legē ab hebreis didiciſſet nō fuiſſe
auſū affirmare ſe raptū in corpe. ſed dixiſſe
Siue in corpe ſiue extra corpus neſcio de9
ſcit. His ⁊ talibus argumētis apocrifas in
libro eccleſie fabulas arguebat. Sup qua
re lectoris arbitrio iudiciū relinquēs illud
ammoneo non haberi danielē apud hebre
os inter prophetas. ſed inter eos qui agio-
grapha conſcripſerūt. In tres ſiquidē ptes
omnis ab eis ſcriptura diuidit. in legem in
pphetas ⁊ in agyographa. i. i quiq3 ⁊ octo
⁊ vndecim libros de quo nō eſt huius tem
poris differere Que aūt ex hoc pphera imo
contra hūc librū porphirius obijciat. teſteſ
ſunt methodius. euſebius. ⁊ appollinaris
qui multis verſuū milibus eius veſanie re
ſpondentes. neſcio an curioſo lectori ſatiſ
fecerit. Unde obſecro vos o paula ⁊ euſto
chium fundatis pro me ad dn̄m preces vt
q3diu in hoc corpe ſū. ſcribā aliquid gratu3
vobis. vtile ecclīe. dignū poſteris Preſen
tiū qppe iudicijs oblatrātiū nō ſatis moue
or qui in vtranq3 ptem aut amore labūtur
aut odio.

Sciendū aūt nulliū pphetā tam apte de chriſto ſcri
pſiſſe vt iſte. Nā ⁊ tempus notauit aduentus ⁊ re
ges per ordinem. ⁊ annos enumerat ⁊ manifeſta ſigna.
Que q2 porphirius vniuerſa vidit cōpleta ⁊ tranſacta
negare non poterat veritate ſuperatus. vt ipſe idem di
cit in alio loco. odero ſi potero ſi non inuitus amabo. in
hanc prorupit calūniā vt que in cōſūmatione mūdi de
antichriſto futura dicunt. p ſimilitudine quadā geſtoꝝ
ſub antiocho epiphane. impleta contendat. Sed eius
impugnatio teſtimoniū veritatis eſt. tanta em̄ dictorū
fides fuit vt propheta incredulis nō videat futura di
xiſſe. ſed preterita narraſſe.

Danielē nō iuxͣ lxx. interp̄tes. ſ iuxͣ theodocionē chri
ſti legit eccl̄ia. q̇ poſt aduentū chriſti incredulus fuit. licȝ
eū qdā dicāt hebionitā. q̇ alto genere iude9 ē. q2 ex par
te matris.

Suſanne aūt ⁊ belis ac draconis fabula non habet
in hebreo ſ pars eſt ibi pphetie abacuc. filij iebu de tri-
bu leui. ſicut iuxta lxx. interp̄tes in titulo eiuſdē belis fa
bule ponit Homo quidā erat ſacerdos nomine daniel
filius abda. cōuiua regis babylonis Danielē aūt ⁊ tres
pueros de tribu iuda fuiſſe ſcriptura teſtat. Iſtud autē
ſcilicet. hō quidā ⁊c. dixit abacuc nō ille qui fuit ex duo
decim pphetis.

Contra danielem viceſimūſecundū librū ſcripſit por
phiri9. nolēs eū ab ipſo cuius inſcriptus eſt noie eſſe cō
poſitum ſed a quodā qui tempe antiochi epiphanes in
iudea fuit. nec tam ventura dixiſſe q3 preterita narraſſe
⁊ qd̄ vſq3 ad antiochū dixerit verā hyſtoriā eſſe. ſi qd

vltra opinatus fuerit mentitum eſſe. qꝛ futura neſcierit Sed euſebius ceſa-
rienſis ⁊ appollinaris ⁊ methodiꝰ ſufficienter ei reſponderunt.

¶ In anno tertio regni ioachim qui ⁊ eliachim q̄ regnauit in iudea ⁊ hie
ruſalem ānis vndecim. Cui ſucceſſit ioachim filius ſuus ꝯgnomento iecho
nias qui tertō menſe regni ſui captus eſt a ducib⁹ nabuchodonoſor ⁊ du-
ctus in babilonē. cui ſucceſſit patruus ſuus ſedechias filius ioſie. cuiꝰ āno
xj. capta eſt hieruſalem ⁊ ſubuerſa. Fuit aūt ioachim pater qui ſcribiť per
chim. ⁊ filiꝰ p chin. In
in matheo: vbi minul
videť vna generatio.
vbi ſcḋa theſſereſſe de
cas inueniť ꝯtinere. in
ioachim filio ioſie. ⁊ ter
cia īcipit a ioachin fi-
lio ioachim. qḋ igno-
rans porphirius ma-
theum nititur arguere
falſitatis.

¶ Ioachim filiꝰ ioſie
frater ſellū a nabucho
donoſor captus eſt. et
in babilonē ductus et
cum eo daniel. miſael.
ananias. ⁊ azarias. ⁊
ab eodem nabuchodo-
noſor ioachim interfe-
ctus. ⁊ cadauer eius ca
nib⁹ ⁊ volucribus celi
datū eſt. ⁊ impletū eſt
in eo illud ꝓpheticum.
ſepultura aſini ſepelie
tur. Ipſe eſt etiam ioa
chim qui ⁊ eliachim.
Quarto igiť regni eiꝰ
anno nabuchodono-
ſor cepit regnare in ba
bilone ſicut legiť in hie-
remia ꝓpha Verbum
qḋ factū ē ad hieremi
am in anno quarto re
gis ioachim filij regis
iuda. Ipſe eſt primus
annus nabuchodono
ſor regi babylōis. An-
no vero octauo regni
ioachim ⁊ quarto na
buchodonoſor idē io
achim poteſtati nabu
chodonoſor ſe dedit.
⁊ in eadem deditione
trib⁹ tantū annis perſe
uerans. rebellis exiſtēs
ab ipſo nabuchodonoſor capiꝰ ⁊ ī babylonē ducꝰ ⁊ īfectus ē. Idcirco dr̄
in exordio danielis ꝓphete anno tertio regni ioachim reg iuda aſcendit na
buchodonoſor in hieruſalem ⁊c.

[Interlinear gloss:] Ex quo cepit tributum reddere in xi. captiuatus eſt a nabucho donoſor.

Anno tercio

[gloss:] filij ioſie cuius terciodecimo anno cepit prophetare hie remias ſub quo et olda mulier ꝓphetauit.

regni ioachim re gis iude venit na buchodonoſor rex babylonis in hieruſalem ⁊ obſedit eā. Et tradi-

[gloss:] cuius voluntate factū eſt nō viribus hoſtium ſꝫ nabucho. et aliorum.

dit dn̄s in manu eius ioachim re gem iude. ⁊ partem vaſorū domꝰ

[gloss:] eccleſie — ferox ventū vel mendaciū. — duran quidā fluuius eſſe dicitur iuxta quē gigantes turrim babel fecerūt

dei. ⁊ aſportauit ea in terrā ſenna

[gloss:] mercurij vel alterius dei. — alias ſententias veras — dyabolus vel philoſophus vel hereticus.

ar. in domū dei ſui. ⁊ vaſa tulit

[gloss:] mundū conuenticula hereticorū. — ydoli. — hereſis.

in domum theſauri dei ſui. Et ait

[gloss:] nabuchodonoſor. — hicro. i. equorū domitor.

rex arfaxat ꝓpoſito eunuchorum ſuo rum vt introduceret de filijs iſrael

[gloss:] id eſt. — dauid. — nobiliū.

⁊ de ſemine regio ⁊ tirannorum pu

[gloss:] mentis vel corporis.

eros in quibꝰ nulla eſſet macula.

[gloss:] ꝓpria verba ponit.

decoros forma ⁊ eruditos omni

[gloss:] qḋ plus eſt.

ſapientia. cautos ſcientia ⁊ doctos

[gloss:] diſciplina eſt ordinata morū correctio. — quia tales digni ſunt regio aſpectu.

diſciplina. ⁊ qui poſſent ſtare in palatio regis vt doceret eos lr̄as

¶ Daniel interꝑtatur iudiciū. ſiue quia in preſbiterorum iudicio ſententiam
diuine examinationis exhibuit. dū repta eorum falſitate ſuſannā ab interitu
liberauit. ſiue qꝛ viſiones ⁊ ſomnia quib⁹ per ſingula quedā enigmata fu-
tura monſtrabanť: ſagaci mente diſcernens aperuit. ſiue quidem ⁊ deſide
riorū vir appellatus eſt. qꝛ panē deſiderij non manducauit. ⁊ vinū concu
piſcentie non bibit. Hic de chriſto cunctorum manifeſtior ꝓpharum in ꝓphia
ſua claro ſermone regna orbis pronunciat. ⁊ tempus aduentus chriſti ma
nifeſtiſſima ꝑdicatione annotat.

¶ Anno tercio regni io. ⁊c. Occiſo ioſia a pharaone nechao. ꝓplus
ioachath filiū eius regē ſtatuit. quē pharao vinctū duxit in egiptū impoſi
ta multa terre. ⁊ pro eo eliachim frēm eius verſo noīe ioachim in regnum
ꝓmouit. vt regū ⁊ paralipomeņ. teſtať hyſtoria. huiꝰ tertio anno venit na
buchodonoſor ⁊ abſtulit eū. ⁊ in loco eius ſedechiam poſuit. de quo dcm̄
eſt In babilonē duceris. ⁊ nō videbis eā. Viduatus eīm fuit ab oculis a
nabuchodonoſor.

¶ Pater ioachim per m. qui ⁊ iechonias dcūs ē. ⁊ patri ſuo ioachin ſuc
ceſſit in regnum.

¶ Et partē vaſorum. Non oīa. ſi eīm reuoluas phorum libros. ꝑtē vaſorum
.i. dogmatū veritatis inuenies. Sꝫ qꝛ mēdaciū iūgūt veritati. nō oīa vaſa. ſꝫ
partem habere memoranť. Multi nāqꝫ heretici ſcētes aliquas auctorita
tes. ⁊ eas ſuis modulis exponentes auferūt a domo dei partē vaſorum vt in
boetio de phīa qui veſtes philoſophie rapiebat. libri eīm ſanctorum patrum
vaſa dei eſſe dicūtur.

¶ Sennaar. Ubi campus duran. vbi turris quā qui ab oriente moue
rāt pedes ſuos vſqꝫ ad celū edificare conati ſūt Unā a ꝯfuſiōe liguarum locꝰ
babilon. i. confuſio dr̄.
Gigātes eīm turrim fa
cere ſatagebant. mōtē
monti apponētes quā
deus deſtruxit. vn̄ di
cta ē babilon. i. ꝯfuſio

[gloss:] Syram. qꝛ vna eſt cū chaldea lingua.

⁊ linguā chaldeorum. Et ꝯſtituit eis

[gloss:] refectionē.

rex annonā per ſingulos dies de

[gloss:] ꝓprijs. — non de quolibet ſed

cibis ſuis ⁊ de vino vnde bibe-

[gloss:] anticipatio. qꝛ iā dicit eos enutritos et dicturus eſt quomodo nutriti ſunt.

bat ipſe. Et enutriti tribus annis

[gloss:] et qꝛ precepit ergo factū eſt.

poſtea ſteterūt in conſpectu regis

[gloss:] pueros. — fuerunt enim alij multi.

Fuerūt ergo inter eos de filijs iu

[gloss:] iudiciū vel iudicat me deus.

de daniel ananias miſael ⁊ azari as. Et impoſuit eis prepoſitus eu

[gloss:] hiero. i. capillus capitis.

nuchorum nomia danieli balthaſar

[gloss:] i. grā domini. — decor meus. — populus meus. — i. qui ſcit riſus vel de gaudio.

ananie ſydrac miſaeli miſac. et

[gloss:] auxiliū domini. — ſeruiēs taceo. — Conſtituit eis rex annonā per ſingulos dies ⁊c ꝓpoſuit autē da. ⁊c

azarie abdenago Propoſuit au

[gloss:] nō dictis. intentio ēnī preua let verbis. — cōtra legē

tem daniel in corde ſuo ne pollu

[gloss:] quaſi idolontro vel crapula. — ebrietate — cibis

ereť de meſa regis. neqꝫ de vino

[gloss:] ideo.

potus eius. ⁊ rogauit ꝓpoſitū eu-

[gloss:] ne cogeret eū cōtaminari cibis aliengenarum

nuchorum ne ꝯtaminareť Dedit aūt

[gloss:] danieli dico ſicut et ioſeph qui magis pro alienis peccatis capti. i. captiuati ſunt. ioſeph ꝑ fratrum pec catis daniel pro populo hieruſalem.

deus gratiam danieli. ⁊ miſericor diā in conſpectu principis eunu-

[gloss:] ideo.

chorum. Et ait pⁱceps eunucho

¶ Et vaſa tulit ⁊c
Aliquā reuerētiā deo
exhibuit cuiuſ vaſa in
loco religiōis ſue poſu
it. ⁊ nō oīa aſportauit

¶ Et de ſemine.
Hinc arbitrāť hebrei
danielē ⁊ ſocios ſuos
fuiſſe eunuchos. ſcḋm
qḋ yſaias dič ezechie.
de ſemine tuo tollēt et
facient eunuchos ī do
mo regis. Si aūt de ſe
mine regio fuerūt. con
ſtat qꝛ de ſemie dauid
ſed forraſſe nō coheret
qḋ ſequiť. ⁊ tyrannorum
pueros in quibus nō
eſt macula. qꝛ ſi eſſent
eunuchizati: nulle eis
ꝯgtes ſi nulla in eis ma
cula

¶ In quibus ⁊c.
Non videnť abſoli q̄
ſine macula ſunt. q̄dā
eīm eunuchizāť aut vi
aut īfirmitate. Quidā
aūt ſe caſtrāt ꝑ celeſti
curia vl patria. ⁊ hi ñ
abſoli niſi ſola volūta
te. ⁊ hi ſūt ſine macula

¶ Litteras. ſ. libera
les. artes ⁊ linguā cal-
daicā que quadā pro
prietate diſtat ab he-
brea licet abraam inde
venerit.

¶ Philo arbitrať li-
guā hebreorum eē caldeā
qꝛ abraā de chaldeis

Sed quomodo pueri linguā quā nouerāt docerent. forte ſcḋm quorūdam
opinionē abraam chaldeorum ⁊ hebreorum linguā habuit.

¶ Et intantū eos caros habuit. qꝫ eundem cibū eundē potum quem ſibi
eis ꝓparari precipiebat.

¶ Et impoſuit. Quos dyabolus captiuat. alio nomīe vocat. iuſtum
vocat iniuſtum. caſtū inceſtum. ⁊ huiuſmodi.

¶ Sicut pharao ioſeph. Noluit eīm in terra captiuitatis eos habere vo
cabula iudee. Unā q̄uo cātabimꝰ canticū dn̄i in t̄ra aliena. dn̄s aūt in bo
nū mutabat antiqua noīa. ⁊ ex rebus. imponit virtutū vocabula vt abrā
⁊ ſare. ⁊ in euangelio dominus ſymoni petri nomen impoſuit. Symō eīm
obediens dictus eſt. ſed poſtea in fide chriſti cōfirmatus eſt. ⁊ ad paſſioēs
tolerandas. ⁊ filios zebedei non boanergos vt quidā putant. ſed boaner
ges. i. filios tonitrui appellauit.

¶ Propoſuit aūt daniel. Qui de menſa regis non vult comedere
ne polluať. ſi ſapientiam atqꝫ doctrinam egiptiorum ſciret eſſe peccatū nūqꝫ
didiciſſet. didicit aūt nō vt ſequatur. ſed vt iudicet atqꝫ cōuincat. Si eīm
quis imperitus huius artis aduerſus mathematicos ſcribat. aut expers
philoſophie cōtra philoſophos agat. quis etiā ridendus. vel ridēdo nō
rideať: Hac ergo intentione diſcūt pueri chaldaicā doctrinam. q̄ moyſes
egiptiorum ſapientiam.

¶ Dedit aūt deꝰ. Qui pro peccato maiorum ductus eſt in captiuitatem